

9-10-2019

PROBLEMS AND PRIORITY DIRECTIONS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN

Samar Abdurashidovich Alikulov

Candidate of Economic Sciences Samarkand State Architectural and Construction Institute Associate Professor of the Department of Social Sciences.

Follow this and additional works at: <https://uzjournals.edu.uz/namdu>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

Alikulov, Samar Abdurashidovich (2019) "PROBLEMS AND PRIORITY DIRECTIONS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN," *Scientific Bulletin of Namangan State University*. Vol. 1 : Iss. 8 , Article 30.

Available at: <https://uzjournals.edu.uz/namdu/vol1/iss8/30>

This Article is brought to you for free and open access by 2030 Uzbekistan Research Online. It has been accepted for inclusion in Scientific Bulletin of Namangan State University by an authorized editor of 2030 Uzbekistan Research Online. For more information, please contact sh.erkinov@edu.uz.

PROBLEMS AND PRIORITY DIRECTIONS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN

Cover Page Footnote

???????

Erratum

???????

ЎЗБЕКИСТОНДА ИННОВАЦИОН РИВОЖЛАНТИРИШНИ ТАЪМИНЛАШ МУАММОЛАРИ ВА УСТУВОР ЙЎНАЛИШЛАРИ

Алиқулов Самар Абдурашидович иқтисод фанлари номзоди
Самарқанд давлат архитектура-қурилиш институти
Ижтимоий фанлар кафедраси доценти.

Аннотация: Мақолада бугунги кунда инновацион жараён ва унинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишига таъсири, интеллектуал меҳнат бозорида мутахассис – кадрларнинг рақобатбардошлигини таъминлаш, интеллектуал мулк улушини кўпайтириш, мавжуд муаммолар ечимини топиш ва унинг устувор йўналишлари берилган.

Калит сўзлар: инновация, моделлар, технология, гоьлар, илмий-тадқиқот, ресурс, муқобил, ноу-хау, нанотехнология

ПРОБЛЕМЫ И ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ

Аликулов Самар Абдурашидович кандидат экономических наук
Самаркандский государственный архитектурно-строительный институт
Доцент кафедры общественных наук.

Аннотация: В статье описывается сегодняшний инновационный процесс и его влияние на социально-экономическое развитие, обеспечение конкурентоспособности специалистов на рынке интеллектуальной собственности, увеличение доли интеллектуальной собственности, поиск решений существующих проблем и их приоритетов.

Ключевые слова: инновации, модели, технологии, идеи, исследования, ресурс, альтернатива, ноу-хау, нанотехнологии.

PROBLEMS AND PRIORITY DIRECTIONS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN

Alikulov Samar Abdurashidovich Candidate of Economic Sciences
Samarkand State Architectural and Construction Institute
Associate Professor of the Department of Social Sciences.

Abstract.: The article describes today's innovation process and its impact on economic development, ensuring the competitiveness of specialists in the intellectual property market, increasing the share of intellectual property, finding solutions to existing problems and their priorities.

Keywords: innovation, models, technologies, ideas, research, resource, alternative, know-how, nanotechnology.

Жаҳон тажрибаси барча соҳаларда сифатли ўсишни таъминловчи янгиликларни узулуксиз тарзда амалиётга жорий этиш жамият ва иқтисодий ривожланишнинг ҳаракатлантирувчи кучига айланганини кўрсатмоқда.

Бугун ривожланишнинг инновацион моделлари ва “ақлли” технологиялар амалга оширилаётган мамлакатлар энг муваффақиятли ва барқарор ҳисобланади.

Бундай мамлакатларнинг барқарор тараққиёти, уларнинг жаҳон бозорларида рақобатбардошлиги табиий ресурсларни экспорт қилиш ва жисмоний меҳнатдан фойдаланишга эмас, балки инновацион ғоялар ва ишланмаларга асосланади. Ушбу мамлакатларда инновацион ғоялар, ишланмалар ва технологияларни жорий этиш бўйича давлат стратегиясининг ижроси шартли равишда “келажак вазирликлари” деб номланувчи махсус идоралар томонидан амалга оширилади.

Инновацион ривожланиш учун масъул идораларнинг асосий вазифаси инновация ва фан ютуқларини кенг жорий этиш ҳисобига мамлакатнинг иқтисодий ўсиши ва жаҳон бозорларидаги рақобатбардошлигини таъминлаш ҳамда иқтисодиётда интеллектуал мулк улушини кўпайиши ҳисобланади.

Инновацион ғояларни амалиётга жорий қилишдаги тўсиқлар. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 ноябрда қабул қилган “Ўзбекистон Республикаси Инновацион ривожланиш вазирлигини ташкил этиш тўғрисида”ги Фармонида ўтган йиллар ичида мамлакатимизда инновацион ғоялар ва илмий-амалий ишланмаларни қўллашга-қуйидаги тизимли муаммоларнинг мавжудлиги, инновацион ғоялар ва технологияларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш учун мавжуд имкониятлар ва салоҳиятдан етарлича фойдаланмаслик кўзланган ислохотларнинг самарали амалга оширилишига ҳамда мамлакатларнинг жадал инновацион ривожланишига тўсқинлик қилмоқда, хусусан:

Биринчидан, давлат дастурларини ишлаб чиқишда замонавий фан ва инновацион технологияларнинг ютуқлари ва ривожланиш тенденцияларини лозим даражада комплекс таҳлил қилиш ва ўрганишнинг мавжуд эмаслиги;

Иккинчидан, фундаментал ва амалий тадқиқотларни ташкил этишнинг ҳозирги аҳволи инновацион ғоялар ва ишланмаларни тўлиқ рўёбга чиқариш ва амалиётга жорий этиш учун лозим даражадаги шароитларни таъминламаслиги;

Учинчидан, инновацион ғоялар, ишланмалар ва технологияларни стратегик прогноз қилиш, қўллаб-қувватлаш ва жорий этишни таъминловчи ягона органнинг мавжуд эмаслиги, илмий-тадқиқот ва ахборот-таҳлил муассасаларининг тарқоқ ҳолда фаолият кўрсатиши фан, таълим ва ишлаб чиқаришнинг тўлиқ интеграциялашишига имкон бермаётганлиги;

Тўртинчидан, юқори технологиялар, ноу-хау ва замонавий ишланмаларни биринчи навбатда жорий этишни талаб қилувчи устувор соҳа ва тармоқларни аниқлаш бўйича камчиликлар;

Бешинчидан, илмий-тадқиқот ишларини ташкил қилиш ҳамда инновацион ғоялар ва ишланмаларни жорий этишдаги камчиликлар;

Олтинчидан, инновацион ғоялар, ишланмалар ва технологияларни амалга оширишда давлат-хусусий шерикликни тадбиқ этишдаги камчиликлар;

Еттинчидан, инновацион маҳсулотларни ишлаб чиқариш ва жорий этиш соҳасида юқори тажриба ва салоҳиятга эга бўлган хорижий ташкилотлар билан ҳамкорлик, шунингдек, улардан бутун мамлакат фани, саноати ва иқтисодиётни ривожлантиришнинг долзарб муаммоларини ҳал қилишда фойдаланишнинг паст даражада сақланиб қилинганлиги.

Мазкур ҳолатлар инновацион ғоялар ва технологияларни ишлаб чиқиш ва жорий этишни ташкил қилиш соҳасида давлат бошқарувининг институционал ва

ташкилий-ҳуқуқий асосларини тубдан такомиллаш-тиришни талаб қилади [2]-дейилган:

Инновацион ривожланишнинг асосий устувор йўналишлари. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 ноябрда қабул қилган “Ўзбекистон Республикаси Инновацион ривожланиш вазирлигини ташкил этиш тўғрисида” ги Фармонига мувофиқ қуйидагилар Ўзбекистон Республикаси инновацион ривожланишининг асосий йўналишлари этиб белгилансин дейилган:

- мамлакатнинг интеллектуал ва технологик салоҳиятини оширишнинг узоқ муддатли сенарийлари асосида устувор соҳа ва тармоқларни инновацион ривожлантиришнинг келажақдаги моделларини шакллантириш имконини берадиган стратегик режалаштириш тизимини яратиш;

- давлат хизматлари кўрсатишнинг тартиб-тамоийларини оптималлаштириш ва соддалаштиришни, давлат бошқаруви органлари фаолиятининг самарадорлигини оширишни таъминлайдиган давлат бошқарувининг инновацион шакларини жорий этиш;

- ҳудудлар ижтимоий - иқтисодий салоҳиятининг барқарор ўсиши, шунингдек, аҳолининг ҳаёт даражаси ва фаровонлигининг юксалиши учун зарур шароитларни таъминлашга қодир бўлган фан ва инновация фаолиятини ривожлантиришнинг замонавий инфратузилмасини шакллантириш;

-инновацион ғоялар ва технологияларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш соҳасига инвестицияларни жалб этиш, уларнинг ривожланишини таъминловчи норматив-ҳуқуқий базани такомиллаштириш;

-илмий-тадқиқот ва инновация фаолиятини, энг аввало, ёш авлоднинг ижодий ғоялари ва ишланмаларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ҳамда рағбатлантириш, шунингдек, ушбу фаолиятда иқтидорли ёшлар фаол иштирок этиши учун қулай шароитлар яратиш;

-мамлакатимиз илмий-тадқиқот ва инновация фаолиятининг истиқболли ютуқларини тарғиб қилиш ва жорий этишнинг самарали механизмларини яратиш, шу жумладан илмий-экспериментал ихтисослаш-тирилган лабораториялар, юқори технология марказлари, технопарклар ва бошқа инновацияга йўналтирилган тузилмаларни, хусусан, чет эл инвесторлари иштирокида ташкил этиш ва моддий-техника базасини мустаҳкамлаш;

-табиатни муҳофаза қилиш, ресурс ва энергия тежайдиган технологияларни, жумладан, муқобил энергия манбаларини, сувни тозалаш ва чучуклаштириш, ундан оқилона фойдаланишнинг замонавий шаклларини кенг қўллаш орқали фаол жорий этиш;

-соғлиқни сақлаш соҳасида касалликларни барвақт аниқлаш ва профилактика қилиш, ўз вақтида ва самарали даволашга имкон берувчи илғор технологияларни кенг жорий этиш, шунингдек, жамиятда соғлом авлодни тарбиялашга ажратилган комплекс тизимни яратиш;

-аграр соҳага инновацион ғоялар, ишланмалар ва технологияларни, шу жумладан ишлаб чиқариш самарадорлигини ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқарувчиларнинг экспорт салоҳиятини оширишга, мамлакатнинг озиқ-

овқат хавфсизлигини мустаҳкамлашга кўмаклашувчи қишлоқ экинларининг янги селекция навларини тарғиб қилиш;

-иқтисодиётнинг реал сектори тармоқларини ҳар томонлама ривожлантиришни таъминловчи замонавий ахборот-коммуникация, саноат ва бошқа инновацион технологияларни жадал жорий этиш;

-инновация фаолияти соҳасида илғор хорижий ташкилотлар билан, шу жумладан уларни ноу-хау, нанотехнологиялар ва юқори технологик товарларни ишлаб чиқаришнинг маҳаллий бозорига жалб қилиш орқали ҳамкорликни кенгайтириш [4] ва бошқалар.

References:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. –T.: O'zbekiston, 2018
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi “O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida”gi PF-4947 –sonli farmoni.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.Mirziyoevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. // Xalq so'zi., 2018y, 28 dekabr.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligini tashkil etish to'g'risida”gi farmoni. 2017 yil, 29 noyabr.